

## Istota zmiany i jej sens

# REFORMA 26 KOMPAS JUTRA

Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile

Zestawienie bibliograficzne 2015-2025 r.

### Książki:

**1. Aktywny nauczyciel i aktywni uczniowie : jak efektywnie nauczać języka obcego w klasach IV - VIII szkoły podstawowej? /** Anna Golik-Czarnecka. - Poznań : Drukarnia Pokrzywna : Ogólnopolski Operator Oświaty, 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116488;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42491;

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 67611;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 48885;

*Niniejsza publikacja zawiera podstawową dawkę wiedzy teoretycznej z dziedziny psychologii, pedagogiki i dydaktyki języków obcych. Przede wszystkim jednak jej celem jest przedstawienie pomysłów na takie formy i techniki pracy, które służą wspomaganie uczniów w procesie uczenia się. Przedstawione w opracowaniu propozycje obejmują m.in. strategie oceniania kształtującego, projekt edukacyjny czy uczenie się wzajemne.*

**2. Awans zawodowy nauczyciela i dyrektora : nowe zasady /** [redaktor: Agnieszka Stebelska]. - Stan prawny: wrzesień 2022 r. - Warszawa : Wydawnictwo Wiedza i Praktyka sp. z o.o., copyright 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117509;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53294;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 43000;

*Publikacja została podzielona na kilka części: teorię, praktykę czyli pytania i odpowiedzi oraz dokumenty związane z awansem zawodowym. Każda z części jest z kolei podzielona na działy dotyczące poszczególnych zagadnień.*

**3. Budowanie relacji w przestrzeni edukacyjnej /** Marzena Kowaluk-Romanek, Małgorzata Samujło, Teresa Sokołowska-Dzioba. - Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117511;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 36080;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 49560;

*Książka kierowana jest do nauczycieli, wychowawców i studentów, pragnących pracować z dziećmi i młodzieżą. Może również znacząco i skutecznie wspierać rodziców, którzy troszczą się o stymulowanie rozwoju dziecka. Składa się z dwunastu rozdziałów, odpowiadających ważnym kompetencjom osobistym i społecznym z perspektywy oddziaływań efektywnego pedagoga.*

**4. Design thinking : inspiracje dla dydaktyki /** Zofia Okraj. - Warszawa : Difin, 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116511;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 52686;

*Design thinking jest podejściem inspirującym i przydatnym w wielu dziedzinach ludzkiego działania także w edukacji, gdzie możliwe jest jego wieloaspektowe zastosowanie zarówno w całości, jako procesu projektowania rozwiązań lub częściowo, przez wykorzystanie różnych technik i narzędzi, za pomocą których można rozwijać w uczniach/studentach empatię, kreatywność, a także zdolność do innowacyjnego współdziałania w zespole. W książce Czytelnik znajdzie inspiracje teoretyczne dotyczące design thinking, obejmujące opis: istoty i celów jego podejścia, jego fazy, zasady, a także efekty w kontekście wiedzy o twórczości.*

**5. Dostosowanie wymagań edukacyjnych do indywidualnych potrzeb rozwojowych i możliwości psychofizycznych uczniów realizowanych w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych z podziałem na poszczególne edukacje oraz na zajęciach specjalistycznych : II etap edukacyjny /** Renata Naprawa, Alicja Tanajewska, Cecylia Mach, Krystyna Szczepańska. - Wydanie VI. - Gdańsk : Wydawnictwo Harmonia, 2023.

**księgozbiór Piła:** sygn. 118601;

*Publikacja będzie pomocna w codziennej pracy nauczycieli i wychowawców edukacji wczesnoszkolnej; nauczycieli specjalistów: terapeutów, logopedów, oligofrenopedagogów; pedagogów i psychologów. Ułatwi nauczycielom dostosowanie wymagań edukacyjnych wynikających z programu nauczania do indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych, a także możliwości psychofizycznych ucznia w ramach prowadzonych zajęć edukacyjnych oraz zajęć specjalistycznych. Może być ona w pełni wykorzystana podczas tworzenia indywidualnych programów edukacyjno-terapeutycznych dla uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu lekkim. Publikacja powstała również z myślą o uczniach: - posiadających orzeczenie o potrzebie indywidualnego nauczania oraz indywidualnego rocznego przygotowania przedszkolnego; - posiadających opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej; - z trudnościami w nauce wynikającymi z deficytów rozwojowych typu dysleksja, dysortografia, dysgrafia; - ujawniających trudności w nauce matematyki (dyskalkulia); - ze stwierdzonymi zaburzeniami w zachowaniu, nadpobudliwością ruchową, ADHD; - słabowidzących i słabosłyszących oraz z niedosłuchem; - przewlekle chorych (cukrzyca, epilepsja, porażenie mózgowe); - w stosunku do których stwierdzono potrzebę udzielenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej (nieposiadających ani opinii, ani orzeczenia).*

**6. E-learning : projektowanie, realizowanie i ocena /** Renata Marciniak. - Stan prawny na 1 grudnia 2021 r. - Warszawa : Wolters Kluwer, 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117448;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42770;

*W książce przedstawiono e-learning jako proces edukacyjny składający się z następujących po sobie etapów: projektowanie, organizowanie, realizacja i ewaluacja. Wskazano działania, jakie powinny być podjęte na każdym z nich, aby e-learning był skuteczny i pozwolił na osiągnięcie celów edukacyjnych.*

**7. Gamifikacja w edukacji : o budowaniu fabularnych systemów motywacyjnych :** *gami-edu-book* / Joanna Mytnik. - Szczecin : Wydawnictwo Fundacji Zmieniam, 2025.

**księgozbiór Piła:** sygn. 118897;

*To kompendium wiedzy o gamifikacji w edukacji. To poradnik, który pomaga samodzielnie projektować i wdrażać systemy motywacyjne do procesów edukacyjnych. Gamifikacja jest potężnym narzędziem, ma moc zmieniania „muszę” na „chcę” dzięki zastosowaniu elementów znanych z gier i dodaniu frajdy do czynności, które postrzegane są jako nudne, trudne albo męczące. Służy budowaniu zaangażowania i wpływa na zmianę sposobu myślenia.*

**8. Innowacje w nauczaniu szkolnym** / Erich Petlák ; tłumaczenie Artur Sobótka. - Kraków : Wydawnictwo Petrus, 2017.

**księgozbiór Piła:** sygn. 114692;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 50884;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 40833;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 34047;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 47272;

*Doskonały materiał do samokształcenia, jak również do prowadzenia szkoleń nauczycieli w większych grupach w zakresie innowacyjnego podejścia do edukacji. W interesie uczących się jest, aby w szkole otrzymali szansę do wykazania się aktywnością, a nie tylko biernego słuchania i pamięciowego utrwalania treści edukacyjnych. Do tego potrzeba przygotowanych nauczycieli gotowych zmniejszyć liczbę zajęć prowadzonych metodą podającą, która - jak pokazują badania - jest jedną z najmniej efektywnych metod dydaktycznych. Odpowiedź na pytanie - czym można zastąpić metodę podającą? - znajduje się na kartach tej książki.*

**9. Integracja w szkole - szkoła integracji : od idei do praktyki edukacyjnej** / Anna Szafrąńska, Przemysław P. Grzybowski. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Difin, 2024. (Studia z Pedagogiki Szkoły)

**księgozbiór Piła:** sygn. 118873;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 36948;

*W kolejnej książce z serii Studia z pedagogiki szkoły, szkoła została opisana z uwzględnieniem wielowymiarowego spostrzegania integracji w przestrzeni szkoły - zarówno w zakresie propozycji teoretycznych, jak i rozwiązań praktycznych, w tym jako wyjątkowego miejsca wzajemnych spotkań Innych i Obcych, przebiegających na zasadzie dialogu międzypokoleniowego i międzykulturowego w oparciu o podejmowanie prób integracji mimo różnic.*

**10. Jak pokolorować szkołę** / Jakub Tylman ; [zdjęcia Ewa Poźniak]. - Warszawa : Mamania, 2023. (Akademia Kreatywnego Nauczyciela)

**księgozbiór Piła:** sygn. 117921;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53693;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 43322;

*Czy w zwykłej polskiej szkole można zacząć hodować renifery? Zorganizować prawdziwe kino, zrezygnować z prac domowych, piec ciasta, a przede wszystkim – traktować szkolną społeczność z szacunkiem dla indywidualności i potrzeb uczniów, nauczycieli i rodziców? Wyjątkowa książka nauczyciela, który od kilkunastu lat aktywnie i nieszablonowo zmienia*

*oblicze polskiej szkoły. W książce dzieli się swoimi doświadczeniami, podpowiada rozwiązania i pokazuje, jak każdy z nas, i nauczyciel, i rodzic, może dołożyć swoją cegiełkę do przebudowy edukacji w duchu kreatywności i poszanowania dla uczniów.*

**11. Jak pomóc sobie i uczniom : praktyczne wskazówki do zmiany sposobu prowadzenia lekcji** / Pernille Ripp ; przełożyli Elżbieta Manthey i Wojciech Musiał. - Wydanie drugie poprawione i uzupełnione. - Warszawa : Dobra Literatura, 2025. (Nowe Ścieżki Edukacji)

**księgozbiór Piła:** sygn. 119391;

*Czy chciałbyś być uczniem w swojej klasie? W tej bestsellerowej książce Pernille Ripp zaprasza zarówno początkujących, jak i doświadczonych nauczycieli do współtworzenia z uczniami pozytywnego, interaktywnego środowiska edukacyjnego. Opierając się na własnych doświadczeniach w nauczaniu i szczerych przemyśleniach, Pernille przedstawia wiele pomysłów na to, jak rozwijać własną intuicję, doceniać błędy i porażki, okazywać sobie życzliwość i budować zaufanie. Tłumaczy, jak dawać uczniom możliwości wyboru oraz odpowiednio dużo czasu na rozwijanie umiejętności i wiedzy, a także jak zrezygnować z kar, upominania i nagród, by pobudzać ich motywację wewnętrzną.*

**12. Jak zaangażować uczniów w naukę i zbudować dobry klimat w szkole : poradnik dla nauczycieli** / Sylwia Gwiazdowska-Stańczak. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Difin, 2022. (Engram)

**księgozbiór Piła:** sygn. 117260; 117512;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53174;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 43011;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35914;

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 68315;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 49572;

*Poradnik przedstawia optymalny klimat szkoły, który sprzyja efektywnemu uczeniu się. Szkoła ukazana za pomocą metafory drzewa skupia w sobie wiele komponentów, z których każdy odgrywa konkretną rolę w zapewnieniu uczniom dobrostanu – zarówno w perspektywie „tu i teraz”, jak i w odniesieniu do przyszłości (i dorosłości).*

**13. Kluczowe zagadnienia tyflopädagogiki i nauk pokrewnych** / pod redakcją naukową Jadwigi Kuczyńskiej-Kwapisz, Marzeny Dycht, Emilii Śmiechowskiej-Petrovskij. - Kraków : Impuls, 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116428;

*Publikacja zawiera przegląd najnowszych badań i praktyk tyflopädagogicznych, a także rozważania teoretyczne pedagogów i okulistów. Książka może służyć zarówno badaczom zajmującym się pedagogiką specjalną, jak i nauczycielom, wychowawcom, terapeutom, specjalistom z zakresu orientacji przestrzennej i rehabilitacji wzroku oraz studentom, szczególnie pedagogiki i pedagogiki specjalnej.*

**14. Kompetencje kluczowe dzieci i młodzieży : praktyka edukacyjna** / redakcja naukowa Janina Uszyńska-Jarmoc, Katarzyna Nadachewicz. - Warszawa : "Żak" : Fundacja Centrum Transferu Wiedzy i Innowacji Społeczno-Pedagogicznych, cop. 2015.

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 49963;

**15. Kompetencje przyszłości : obszary : porozmawiajmy o kompetencjach, wyzwania współczesnej edukacji, kompetencje cyfrowe, kompetencje społeczne nauczycieli /** redakcja naukowa Stefan M. Kwiatkowski. - Warszawa : Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji, 2020. (Seria Naukowa ; t. 3)

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 67760;

**16. Kompetencje społeczne nauczyciela szkoły uczenia się i wyrównywania szans edukacyjnych /** Grażyna Cęcelek. - Toruń : Wydawnictwo Adam Marszałek, 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117655;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53538;

*Jest to praca bardzo interesująca, w wielu miejscach oryginalna i wyjątkowo cenna ze względu na doniosłą problematykę, interdyscyplinarność oraz uzyskane korzyści poznawcze i praktyczne. To nowoczesne i wieloaspektowe podejście do działań mających na celu upowszechnianie idei szkoły uczenia się i wyrównywania szans edukacyjnych w oparciu o konstruktywistyczny model edukacji, dla realizacji którego niezbędny jest odpowiedni poziom kompetencji społecznych współczesnego nauczyciela.*

**17. Kreatywność w systemie edukacji / redakcja naukowa Jan Fazlagić ; [współpraca: Agnieszka Rybińska].** - Wydanie 2020, dodruk wydania 2019. - Warszawa : Wydawnictwo FRSE, 2020. (Seria Naukowa ; t. 8)

**księgozbiór Piła:** sygn. 116538;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 52728;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42735;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35530;

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 67607;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 48926; 50147;

*Książka ma na celu przybliżenie tematyki kreatywności z perspektywy polskiego systemu edukacji. Rosnące znaczenie kreatywności w naszej rzeczywistości, także w systemach edukacji, wynika z pojawiania się nowych aspektów otoczenia społeczno-gospodarczego. Niniejsza publikacja dzieli się na pięć części tematycznych: Kreatywni ludzie, Rola kreatywności w systemach edukacji, Wsparcie kreatywności w szkole, Kreatywność na rynku pracy, Wywiady z przedsiębiorcami i ekspertami. Składa się na nie 12 rozdziałów napisanych przez ekspertów znających tematykę kreatywności ze swojej pracy naukowej i praktyki w biznesie oraz 10 wypowiedzi specjalistów.*

**18. Kultura rywalizacji i współpracy w szkole /** Bogusław Śliwerski. - Warszawa : Wolters Kluwer, 2022. (Kultura Szkoły ; 7)

**księgozbiór Piła:** sygn. 117255;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 43664;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35916;

*Autor przedstawia zagadnienia współzawodnictwa i współpracy w szkole, koncentrując się na ich uwarunkowaniach, przejawach oraz pozytywnych i negatywnych następstwach.*

**19. Model szkoły przyjaznej uczniom i uczennicom z doświadczeniem migracji /** opracowanie merytoryczne Sylwia Antonowicz. - Toruń : Fundacja EMIC, 2023.

**księgozbiór Piła: sygn. 118907;118921;**

Omawiane kwestie dotyczą samych dzieci, ich rodziców lub opiekunów prawnych, kadry pedagogicznej i administracji szkoły. Pierwsza część modelu zawiera dziewięć obszarów tematycznych, które są odpowiedzią na wyzwanie związane z codziennością szkół, do których uczęszczają dzieci z doświadczeniem migracji. Drugą część modelu stanowi materiał wspomagający, w którego skład wchodzi pięć kart dyskusji filozoficznych wokół tematu migracji, które stanowią cenny materiał dydaktyczny do pracy z dziećmi i młodzieżą, trzy mini podcasty, nagrania audio z praktykami, którzy dzielą się swoimi doświadczeniami z pracy w wielokulturowym, szkolnym środowisku. Cenny materiał stanowią również wzory szkolnych dokumentów (np. usprawiedliwienia, zwolnienia, pakiety powitalne dla rodziców/opiekunów prawnych i pakiet powitalny dla ucznia/uczennicy z doświadczeniem migracji, które stanowią w całości uzupełnienie zaprezentowanych treści w modelu). Model można traktować jako całościowe podejście, które krok po kroku będzie stanowić wzmocnienie i wsparcie w tworzeniu przyjaznego szkolnego środowiska lub można wybrać pojedyncze jego elementy, które uzupełnią działania już podjęte.

**20. Nauczyciel a szkoła jako przestrzeń uczenia się i wyrównywania szans edukacyjnych** / redakcja naukowa Elżbieta Stokowska-Zagdan, Piotr Miller, Grażyna Cęcelek, Elżbieta Woźnicka. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Difin, 2022. (Engram)

**księgozbiór Piła: sygn. 117513;**

**księgozbiór Chodzież: sygn. 53642;**

**księgozbiór Czarnków: sygn. 43258;**

**księgozbiór Trzcianka: sygn. 36104;**

**księgozbiór Złotów: sygn. 49631;**

Publikacja poświęcona została debacie nad kondycją zawodu nauczyciela w wymiarze przeszłości, teraźniejszości oraz przyszłości, nad wyzwaniami stawianymi przed przedstawicielami zawodu nauczyciela, problemami i trudnościami, z jakimi muszą się zmagać pedagodzy we współczesnym świecie oraz nad perspektywami rozwoju profesji nauczycielskiej.

**21. Nowoczesne nauczanie** / Jarosław Kordziński. - Warszawa : Wolters Kluwer, 2022. (Inspiracje Edukacyjne)

**księgozbiór Piła: sygn. 117181;**

**księgozbiór Chodzież: sygn. 53177;**

**księgozbiór Czarnków: sygn. 42800;**

**księgozbiór Trzcianka: sygn. 35858;**

**księgozbiór Wągrowiec: sygn. 68225;**

To współczesne spojrzenie na proces uczenia się uczniów w kontekście ich potrzeb, motywacji, celów oraz korzyści, z jakimi powinni się spotkać w szkole. Spowodowana pandemią przerwa realnego uczenia w klasie wymusiła potrzebę stosowania nowych rozwiązań w nauczaniu. Omówione w publikacji nowoczesne nauczanie powinno bazować na relacjach, współpracy i wspólnym poszukiwaniu rozwiązań, testowaniu różnych możliwości, pracy w kulturze błędów i korzystaniu z nieustannej informacji zwrotnej udzielanej sobie nawzajem.

**22. Ocenianie, klasyfikowanie i promowanie - rozwiązania najczęstszych problemów od września 2022 roku** / [autor: Małgorzata Celuch]. - Warszawa : Wiedza i Praktyka sp. z o.o., copyright 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117256; 118666;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53209;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42840;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35925;

*Autor publikacji zbiera problemy i pytania dyrektorów dotyczące zagadnień oceniania i klasyfikowania. W ten sposób powstała publikacja, składająca się z trzech działów – oceniania, klasyfikowania, promowania uczniów. Każda wątpliwość zawiera opis sytuacji oraz konkretne prawidłowe postępowanie, wraz z omówieniem i podstawą prawną. Dzięki temu wszystkie sporne kwestie zostaną omówione i rozwiane. Dodatkowo do każdego działu dołączone są gotowe wzory dokumentów, do wykorzystania w placówce. Publikacja stanowi rzetelne narzędzie pracy i kompendium wiedzy na opisany temat.*

**23. Ocenianie wspierające w budowaniu jakości praktyki edukacyjnej szkoły : edukacja, teoria i praktyka wychowania** / Michał Kowalewski. - Wydanie I. - Łódź : Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2021.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117357;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53224;

*Publikacja poświęcona jest zagadnieniu oceniania wspierającego, jego obecności we współczesnej dydaktyce i metodyce kształcenia, a także jego wielowymiarowym i zróżnicowanym aspektom oddziaływań, skupionym głównie na budowaniu jakości praktyki edukacyjnej szkoły.*

**24. Outside the box : jak myśleć i działać kreatywnie** / Aneta Chybicka. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2017.

**księgozbiór Piła:** sygn. 114111;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 51816;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 34080;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 47629;

*Jak uwolnić mózg od sztamkowego myślenia i skierować go na całkiem nowe tory? Co pobudza umysł do kreatywności? W jaki sposób zmotywować grupę do twórczej i nieszablonowej pracy nad problemem? Czy trudno jest wyzwolić w ludziach potencjał kreatywności? Jak tworzyć, wdrażać i oceniać innowacje? Na te i wiele innych pytań odpowiada dr Aneta Chybicka w książce Outside the box. To poradnik napisany przez praktyka dla praktyków.*

**25. Psychologia poznawcza** / Edward Nęcka, Jarosław Orzechowski, Błażej Szymura, Szymon Wichary. - Wydanie nowe, wydanie drugie. - Warszawa : PWN, 2020.

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 67980 P 5,3;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 48797;

*Nowe, zaktualizowane wydanie podręcznika. Treści publikacji dostosowane są do programów kształcenia z zakresu psychologii procesów poznawczych, a układ i liczba rozdziałów pozwalają uporządkować treści kształcenia w obrębie semestru lub roku*

akademickiego. Istotą układu treści podręcznika jest podział na struktury i procesy poznawcze: Pierwsza część podręcznika poświęcona jest reprezentacjom poznawczym. W kolejnych rozdziałach autorzy ukazali istotę sporu o reprezentację poznawczą, omówili badania nad reprezentacjami nietrwałymi (wyobrażeniami, sądami, modelami umysłowymi) i trwałymi (pojęciami, kategoriami) oraz rodzajami wiedzy, a także jej nabywaniem i organizacją. Drugą część podręcznika poświęcono elementarnym procesom poznawczym, o stosunkowo niewielkim poziomie złożoności: uwadze, świadomości, kontroli poznawczej, percepcji oraz pamięci. Trzecia część książki ma za przedmiot złożone procesy poznawcze: myślenie i rozumowanie, rozwiązywanie problemów, podejmowanie decyzji i formułowanie sądów oraz przetwarzanie języka.

**26. Psychologia rozwoju człowieka** / Anna I. Brzezińska, Karolina Appelt, Beata Ziółkowska. - Sopot : Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, 2016.

**księgozbiór Piła:** sygn. 110466;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 51145; 49732;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 40569; 40005;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 32982;

**księgozbiór Wągrowiec:** sygn. 64948 P 5,3; 65125; 66847;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 46373;

*Kompendium wiedzy na temat rozwoju człowieka na przestrzeni całego jego życia: w okresie prenatalnym i niemowlęcym, dzieciństwa, dorastania i dorosłości. Dzięki książce czytelnicy dowiedzą się, co jest przedmiotem badawczym psychologii rozwoju, jakie badania prowadzone były i są nad procesem i efektami rozwoju, poznają również sylwetki najważniejszych przedstawicieli tej dziedziny wraz z ich osiągnięciami*

**27. Q edukacji cyfrowej** / Marlena Plebańska, Aleksandra Szyller, Małgorzata Sieńczewska. - Wydanie pierwsze. - Warszawa : Difin, 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116194;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 52589;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42549;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35328;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 49134;

*Celem książki jest kompleksowa analiza wykorzystania technologii cyfrowych w szkołach na wszystkich poziomach edukacyjnych oraz wypracowanie na jej podstawie rekomendacji w zakresie metod, form oraz narzędzi pracy niezbędnych w procesach dydaktycznych realizowanych z wykorzystaniem technologii cyfrowych. Publikacja opiera się na wynikach największego polskiego badania Polska Szkoła w Dobie Cyfryzacji. Książka odnosi się do całego środowiska szkolnego, obejmującego uczniów, nauczycieli, rodziców, kadre zarządzającą.*

**28. Szkolenie dla Nauczycieli : ocenianie kształtujące : skrypt szkoleniowy** / Małgorzata Bielecka. - Poznań : Wydawnictwo As Pik, 2021.

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 52924;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42730;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35663;

**księgozbiór Złotów: sygn. 49135;**

Obecnie w polskiej szkole mamy do czynienia z ocenianiem sumującym. Osiągnięcia ucznia punktuje się w skali 1-6. Zaliczyłem - jest dobrze. Nie zaliczyłem - mam problem. Ocenianie sumujące tak naprawdę nic nie mówi uczniowi o stanie jego wiedzy, brakach, kierunkach rozwoju. Nie pokazuję, co robić, żeby mieć lepsze efekty. Służy rankingowaniu uczniów i nakręcaniu "wyścigu szczurów". Ocenianie od lat jest największym problemem współczesnej szkoły. Wielu uczniów uczy się nie dla siebie, ale dla ocen. Należy więc poszukiwać metod, które udoskonaliłyby nasz system oceniania. Takim kierunkiem zdaje się być ocenianie kształtujące, które przyczyni się do poprawy wyników nauczania i zwiększy motywację dzieci do uczenia się dla siebie, a nie dla ocen. (...) W OK proponuje się, aby nauczyciel przed lekcją zastanowił się: Po co uczy uczniów danego tematu? Co by chciał, aby jego uczniowie umieli i dlaczego mają to umieć? Nie są to łatwe pytania. Stanowią one bazę oceniania kształtującego - nowego nurtu nauczania, którego zadaniem jest podejmowanie przez uczniów odpowiedzialności za własne uczenie się. Nazywane jest też metodą, strategią, systemem oceniania, "ocenianiem pomagającym się uczyć".

**29. Szkoła w domu : opowieść mamy pięciorga dzieci o jej wzlotach, upadkach i przygodach z edukacją domową / Julie Bogart ; przełożyła Natalia Wiśniewska. - Kraków : Wydawnictwo Literackie, 2020.**

**księgozbiór Piła: sygn. 116348;**

**księgozbiór Chodzież: sygn. 52638;**

**księgozbiór Czarnków: sygn. 42267;**

**księgozbiór Trzcianka: sygn. 35352;**

**księgozbiór Wągrowiec: sygn. 67689;**

**księgozbiór Złotów: sygn. 48860;**

Edukacja domowa dziś dotyczy wszystkich! Jak uczyć dziecko w domu i nie zwariować? Julie Bogart może sprawić, że dzieci będą uczyć się skuteczniej i lepiej niż w szkole! Lockdown i czas zamknięcia szkół upłynęły Wam pod znakiem nauki zdalnej, prac plastycznych wykonywanych w domu i zajmowania się tym, co dotychczas w znacznej mierze spoczywało na barkach nauczycieli? Co nas jeszcze czeka?... Julie Bogart zainspiruje Was, doda otuchy i sprawi, że czas spędzony z dziećmi będzie dla wszystkich wartościowy! Oto książka, która stała się wyjątkowo ważna w czasach, gdy po prostu KAŻDY rodzic musi w jakimś stopniu zmierzyć się z wyzwaniem dotyczącym edukacji domowej. Na kartach "Szkoły w domu" Julie Bogart dzieli się z czytelnikami entuzjazmem, olśnieniami, wątpliwościami i momentami załamania – wszystkim, czego doświadczyła, organizując domową szkołę dla pięciorga własnych dzieci. W tej książce znajdziecie istotne przemyślenia na temat oficjalnego systemu edukacji, wnikliwe uwagi dotyczące dziecięcej duszy, przepisy na twórcze spędzanie wspólnego czasu, a także bardzo konkretne porady i pomysły.

**30. Sztuka oceniania : Uczeń - Rodzic - Nauczyciel/ Karol Dudek-Różycki, Łukasz Głaz - Kraków: Omega, 2023.**

**księgozbiór Piła: sygn. 117815;**

**księgozbiór Chodzież: sygn. 53512;**

**księgozbiór Czarnków: sygn. 43269;**

**księgozbiór Trzcianka: sygn. 36186;**

Niniejsza książka oczywiście nie wyczerpuje całości tematyki oceniania, ufamy jednak, że przyczyni się do innego spojrzenia na tematykę od lat budzącą kontrowersje czy nawet konflikty na linii nauczyciel-uczeń, nauczyciel-rodzic. Część z nich wynika przede wszystkim na niezrozumieniu przepisów. Na zatrzymaniu się w pewnym momencie przy jednoczesnym zachodzeniu zmian w prawie i w szkolnictwie. Tam bowiem, gdzie są ludzie, są zmiany, ważne abyśmy znali prawo oświatowe, bowiem ono chroni także nas – nauczycieli, nas – rodziców oraz nas - uczniów.

**31. Uczenie na podstawie doświadczenia : podręcznik dla edukatorów, trenerów, coachów** / Alice Y. Kolb, David A. Kolb ; przekład: Marta Bręgiel-Pant. - Wydanie I. - Poznań : Dialogi & Zmysły, 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117911;

Ponad 500 stron wyczerpującego wykładu dotyczącego uczenia na podstawie doświadczenia i praktycznych odpowiedzi, jak możesz korzystać z tej wiedzy w Twojej pracy edukatora i edukatorki, coacha i coachki, trenerki i trenera, nauczyciela i nauczycielki.

**32. Udzielanie i dokumentowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej w szkole i przedszkolu od września 2022** / [autor: Marzenna Czarnocka]. - Warszawa : Wiedza i Praktyka sp. z o.o., 2022.

**księgozbiór Piła:** sygn. 117353 P;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 42855;

**księgozbiór Złotów:** sygn. 49591;

Kolejne wydanie bestsellerowej pozycji pod patronatem merytorycznym Portalu Oświatowego. Publikacja stanowi zbiór informacji i wskazówek, dzięki którym udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej i organizacja kształcenia specjalnego będzie odbywała się zgodnie z prawem, a każde działanie dyrektora i nauczycieli zostanie udokumentowane w odpowiedni, zgodny z przepisami sposób. Zawarte w książce wzory oraz przykłady gotowych dokumentów stanowią wsparcie i ułatwienie pracy każdego dyrektora.

**33. W szkole wcale nie chodzi o szkołę** / Ewa Radanowicz. - [Głogów] : Wydawnictwo Sensor Justyna Radanowicz, copyright 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116098;

Książka jest próbą odpowiedzi na pytanie, „co jest dziś ważne w szkole?” i zawiera liczne przykłady budowania nowoczesnej szkoły i warsztatu pracy nauczyciela XXI w. Przedstawia historie i inspiracje ludzi, którzy wypracowali oryginalny model pracy pozwalający reformować polską szkołę publiczną.

**34. Wybrane aspekty edukacji wczesnoszkolnej w teorii i praktyce** / Urszula Tyluś. - Siedlce : Uniwersytet w Siedlcach, 2025.

**księgozbiór Piła:** sygn. 118984;

Tematyka zwraca uwagę na wybrane aspekty kształcenia wczesnoszkolnego w kontekście organizacji przestrzeni edukacyjnej - nastawionej na wszechstronny rozwój uczniów, motywującej ich do aktywnego zaangażowania w proces nauczania-uczenia się.

**35. Zaangażowanie w naukę i klimat w szkole** / Sylwia Gwiazdowska-Stańczak. - Warszawa : Difin, 2021. (Engram)

**księgozbiór Piła:** sygn. 116911;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 53299;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 43345;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35699;

*Książka prezentuje dwa nowe pojęcia: zaangażowanie w naukę i klimat w szkole, czym jest i co się na nie składa. Jakie czynniki wpływają na to, że uczniowie angażują się w naukę? Co składa się na klimat w szkole i dlaczego jest on kluczowy dla angażowania się uczniów w naukę? Na te pytania chciałby znać odpowiedź każdy nauczyciel i rodzic oraz pracownik zajmujący się podnoszeniem kompetencji uczniów, tj. psychologowie i pedagodzy. Zaletą książki są zaprezentowane autorskie badania nad tą tematyką i wyniki porównawcze różnych szkół.*

**36. Zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe = Content and language integrated learning (CLIL) : wprowadzenie** / Barbara Muszyńska, Katarzyna Papaja ; [recenzja prof. dr hab. Maria Czerepaniak-Walczak, prof. dr hab. Hanna Komorowska]. - Warszawa : PWN ; 2020.

**księgozbiór Piła:** sygn. 116921;

**księgozbiór Chodzież:** sygn. 52683;

**księgozbiór Czarnków:** sygn. 41972;

**księgozbiór Trzcianka:** sygn. 35165;

*CLIL (Content and Language Integrated Learning – zintegrowane kształcenie przedmiotowo-językowe) to nowoczesne podejście do nauczania zarówno przedmiotów, jak i języków. Metoda ta definiowana jest jako dwuogniskowe podejście do nauczania języków, w której drugi język jest wykorzystywany do nauki oraz nauczania zarówno przedmiotu, jak i języka. Książka prezentuje podstawowe zagadnienia dotyczące CLIL i skierowana jest do nauczycieli uczących w klasach CLIL, zgodnie z rozporządzeniem Ministerstwa Edukacji, od klasy VII szkoły podstawowej oraz w liceum, jak do również studentów licencjackich i magisterskich studiów filologicznych uzyskujących uprawnienia do nauczania oraz wszystkich osób zainteresowanych nauczaniem dwujęzycznym. Książka stanowi kompendium dla ogółu nauczycieli pracujących metodą CLIL i jest pierwszą taką publikacją na polskim rynku. Autorki podają w niej zarys teoretyczny i praktyczny, który dotyczy edukacji dwujęzycznej całościowo i wszyscy nauczyciele mogą z niego czerpać. Z książki skorzystają studenci wszystkich ścieżek kształcenia nauczycieli języków obcych, zwłaszcza angielski, jak również nauczyciele akademicy przygotowujący przyszłych nauczycieli do pracy w szkołach i pracujący z przyszłymi nauczycielami na studiach podyplomowych, czynni zawodowo nauczyciele i lektorzy CLIL zainteresowani podnoszeniem swoich kwalifikacji oraz nauczyciele pracujący w szkołach dwujęzycznych, zarówno nauczyciele przedmiotowi, jak i językowi.*

#### **IBUK:**

**1. Dobry nauczyciel - dobry uczeń - dobra szkoła** / Krzysztof Gawroński, Stefan Kwiatkowski. - Wolters Kluwer Polska SA ; IBUK Libra, 2024.

*W publikacji omówiono zadania nauczyciela we współczesnej szkole, oczekiwania społeczne wobec nauczycieli, doskonalenie i wspomaganie ich pracy oraz zarządzanie potencjałem, odpowiedzialność i uprawnienia. Zaprezentowano kwestie programowania rozwoju zawodowego nauczycieli, w tym m.in. rolę i zadania mentora, znaczenie motywacji do podnoszenia poziomu kompetencji zawodowych, przywództwo w edukacji, a także motywacyjną rolę oceny pracy nauczyciela i jej wpływ na zmiany w szkole. Przedstawiono ponadto wybrane zagadnienia specyfiki pracy nauczyciela, takie jak rzeczywisty czas pracy czy wypalenie zawodowe. Publikacja jest przeznaczona dla nauczycieli i dyrektorów szkół. Wnioski i spostrzeżenia sformułowane przez autorów na podstawie ich zawodowego dorobku oraz pracy naukowej powinny być przydatne również dla studentów nauk o zarządzaniu oraz pedagogiki. „[...] bardzo wysoko oceniam recenzowaną pracę i rekomenduję ją do druku.*

Zawiera bardzo szeroki przegląd zagadnień dotyczących nauczyciela i szkoły, mniej – uczniów. Będzie to praca bardzo pożyteczna dla czytelników” – z recenzji prof. dr. hab. Mirosława J. Szymańskiego.

**2. Dydaktyka i jej paradygmaty Różnorodne światy szkoły** / red. Dorota Klus-Stańska. - Warszawa : Wydawnictwo Naukowe PWN ; IBUK Libra, 2024.

*Dydaktyka i jej paradygmaty to rozwinięcie i uszczegółowienie sposobu myślenia o dydaktyce ogólnej jako dyscyplinie naukowej, który został zaproponowany w książce Paradygmaty dydaktyki. Myśleć teorią o praktyce (PWN 2018). Dorota Klus-Stańska utworzyła w niej rodzaj mapy współistniejących paradygmatów dydaktycznych, których założenia prowadzą do odmiennego pojmowania procesów uczenia się i nauczania, a w konsekwencji także innych powiązanych z nimi zjawisk i fenomenów edukacyjnych.*

#### Artykuły z czasopism:

**1. Co jest dla mnie ważne? W lustrze wartości** / Anna Sarczyńska. // Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej. - 2024, nr 53, strony 16 - 18.

**2. Diagnostyka uczenia się** / Bolesław Niemierko. // Dyrektor Szkoły : miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej. - 2025 nr 10, strony 41 – 44 (Pracownia Pedagogiczna).

**3. Klucze do przyszłości. O kształtowaniu kompetencji kluczowych** / Bożena Rakowska. // Sygnał. - 2020, nr 1, s. 12 - 15.

**4. Kompetencje przyszłości w edukacji - jak przygotować szkołę na zmiany?** / Marek Grzywna. // Życie Szkoły : edukacja wczesnoszkolna : czasopismo dla nauczycieli. - 2026, nr 1, strony 37 - 41.

**5. Nieznany ja. Czego dowiem się o sobie, gdy zapytam siebie i innych?** / Katarzyna Płuska. // Nowoczesne Doradztwo Zawodowe w Szkole Podstawowej. - 2023, nr 52, strony 29 - 32.

**6. Ocenianie kształtujące** / Bolesław Niemierko. // Dyrektor Szkoły : miesięcznik kierowniczej kadry oświatowej. - 2025 nr 9, strony 42 - 44.(Pracownia Pedagogiczna)

**7. Od ocen do informacji zwrotnej : jak zmienić podejście do oceniania i wspierać wszechstronny rozwój uczniów?** / Sylwia Gallos. // Życie Szkoły : edukacja wczesnoszkolna : czasopismo dla nauczycieli. - 2024, nr 4, strony 4 - 8.

**8. Prawo oświatowe a ocenianie uczniów - czyli jak oceniać zgodnie z prawem** / Radosław Galicki. // Polonistyka. - 2024, nr 3, strony 21 - 26. (Prawo w szkole)

**9. Szkoła nastawiona na kompetencje przyszłości** / Grzegorz Ciepielewski. // TIK w Edukacji : magazyn innowacyjnych nauczycieli i dyrektorów szkół. - 2023, nr 1, strony 58 - 59.

**10. Umieć opowiedzieć uczniom świat. Holistyczne spojrzenie na nauczanie geografii** / Jerzy Jankowski. // Geografia w Szkole : czasopismo dla nauczycieli. - 2021, nr 2, strony 30 - 35.

#### LINKOGRAFIA

1. Amabile, T. (1983). The social psychology of creativity: A componential conceptualization. *Journal of Personality and Social Psychology*, 45(2), 357–376. <https://doi.org/10.1037/0022-3514.45.2.357>

2. Amabile, T., Pratt, M. (2016). The dynamic componential model of creativity and innovation in organizations: Making progress, making meaning. *Research in Organizational Behavior*, 36, 157–183. <https://doi.org/10.1016/j.riob.2016.10.001>

3. Bandura, A. (1989). Human agency in social cognitive theory. *American Psychologist*, 44(9), 1175–1184. <https://doi.org/10.1037/0003-066X.44.9.1175>
4. Biedrzycki, K., Chrzanowski, M., Ostrowska, B. (2024). *Błąd w dydaktyce. Przyczyny powstawania, mechanizmy, szanse dydaktyczne*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788367385749>
5. Bordzoł, P., Przywara, M., Pająk-Załęska, K., Biedrzycki, K., Danowska-Florczyk, E., Campfield, D. (2024). *Kompetencje uczniów i absolwentów polskich szkół w świetle wyników badań i egzaminów*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788368313413>
6. CAST. (2018). *Universal Design for Learning Guidelines version 2.2*. <http://udlguidelines.cast.org>
7. CAST. (2024). *UDL Guidelines 3.0 Full Draft*. <http://udlguidelines.cast.org>
8. Dobosz-Leszczyńska, W. (red.). (2024). *TIMSS 2023: Trendy, wyzwania, perspektywy. Osiągnięcia matematyczne i przyrodnicze czwartoklasistów*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788368313369>
9. Dobosz-Leszczyńska, W., Kaźmierczak, J., Weremiuk, A. (2024). *Myślenie poza schematami. Wyniki badania myślenia kreatywnego PISA 2022*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788367385770>
10. Domagała-Zyśk, E., Knopik, T., Oszwa, U. (2018). Znaczenie diagnozy funkcjonalnej w edukacji uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. *Roczniki Pedagogiczne*, 10(46), 77–90. : <http://dx.doi.org/10.18290/rped.2018.10.3-5>
11. ePerusteet. (b.d.). Digitaalisen osaamisen kuvaukset. <https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/digiosaaminen/8706410/osaamiskokonaisuus/8706431>
12. ERC. (2024). *Projects & statistics*. <https://erc.europa.eu/projects-statistics>
13. Gregory, T., Dal Grande, E., Brushe, M., Engelhardt, D., Luddy, S., Guhn, M., Gadermann, A., Schonert-Reichl, K.A., Brinkman, S. (2021). Associations between School readiness and student wellbeing: A six-year follow up study. *Child Indicators Research*, 14, 369–390. <https://doi.org/10.1007/s12187-020-09760-6>
14. Gronneberg, J., Johnston, S. (2015). *7 things you should know about universal design for learning*. <https://library.educause.edu/resources/2015/4/7-things-you-should-know-about-universal-design-for-learning>
15. Gruszczyk-Kolczyńska, E., & Zielińska, E. (b.d.). *Dziecięca matematyka. Edukacja matematyczna dzieci w domu, w przedszkolu i szkole. Program nauczania*. <https://www.zs1.nowydwormaz.pl/plik,3236,program-wspomagajacy-dziecieca-matematyka-pdf.pdf>
16. Jędrzejczyk, W. (2017). Definiowanie kreatywności jako kompetencji przekrojowej. *Przegląd Organizacji*, 12(935), 14–20. <https://doi.org/10.33141/po.2017.12.02>
17. Kaufman, J.C., Beghetto, R.A. (2009). Beyond Big and Little: The Four C Model of Creativity. *Review of General Psychology*, 13(1), 1–12. <https://doi.org/10.1037/a0013688>

18. Kaźmierczak, J., Bulkowski, K. (red.). (2024). *Polscy piętnastolatki w perspektywie międzynarodowej. Wyniki badania PISA 2022*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788367385732>
19. Kaźmierczak, J., Bulkowski, K., (red.). (2023). *Przeczytać i zrozumieć. Wyniki międzynarodowego badania osiągnięć czwartoklasistów w czytaniu – PIRLS 2021*. Instytut Badań Edukacyjnych. <https://doi.org/10.24131/9788367385282>
20. Khan, K.S., Hong, F., Justice, L.M., Sun, J., Mills, A.K. (2021). Cross-domain associations between mathematical and narrative abilities in preschool-aged children. *Journal of experimental child psychology*, 212, 105233. <https://doi.org/10.1016/j.jecp.2021.105233>
21. Kirby, J., Sherwell, C., Lynn, S., Moloney-Gibb, D. (2023). Compassion as a framework for creating individual and group-level wellbeing in the classroom: New directions. *Journal of Psychologists and Counsellors in Schools*, 33(1), 2–12. <https://doi.org/10.1017/jgc.2023.5>
22. Kubala-Kulpińska, A. (2021). *Jak wspomóc ucznia w rozwijaniu umiejętności zarządzania emocjami?* <https://www.glospedagogiczny.pl/artukul/jak-wspomoc-uczniaw-rozwijaniu-umiejtnosci-zarzadzania-emocjami>
23. Mahoney, J. L., Weissberg, R. P., Greenberg, M. T., Dusenbury, L., Jagers, R. J., Niemi, K., Schlinger, M., Schlund, J., Shriver, T. P., VanAusdal, K., Yoder, N. (2021). Systemic social and emotional learning: Promoting educational success for all preschool to high school students. *American Psychologist*, 76(7), 1128–1142. <https://doi.org/10.1037/amp0000701>
24. Malti, T., Speidel, R. (2024). Development of prosociality and the effects of adversity. *Nature Reviews Psychology*, 3(8), 524–535. <https://doi.org/10.1038/s44159-024-00328-7>
25. Mavrovic-Glaser, K.D. (2017). Teacher knowledge and use of universal design for learning. All Capstone Projects. <https://opus.govst.edu/capstones/343>
26. Meo, G. (2008). Curriculum planning for all learners: Applying universal design for learning (UDL) to a high school reading comprehension program. *Preventing School Failure: Alternative Education for Children and Youth*, 52(2), 21–30. <https://doi.org/10.3200/PSFL.52.2.21-30>
27. Ng, J.Y., Ntoumanis, N., Thøgersen-Ntoumani, C., Deci, E.L., Ryan, R.M., Duda, J.L., Williams, G.C. (2012). Self-determination theory applied to health contexts: A meta-analysis. *Perspectives on Psychological Science*, 7(4), 325–340. <https://doi.org/10.1177/1745691612447309>
28. Olechowska, A. (2021). Uniwersalne projektowanie dla uczenia się – możliwość czy utopia? *Edukacja*, 1(156), 42–56. <https://doi.org/10.24131/3724.210104>
29. Olsen, R.K. (2023). Key factors for child participation – an empowerment model for active inclusion in participatory processes. *Frontiers in Psychology*, 14. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1247483>
30. Plucker, J., Beghetto, R., Dow, G. (2004). Why isn't creativity more important to educational psychologists? Potentials, pitfalls, and future directions in creativity research. *Educational Psychologist*, 39(2), 83–96. [http://dx.doi.org/10.1207/s15326985ep3902\\_1](http://dx.doi.org/10.1207/s15326985ep3902_1)
31. Rao, K., Meo, G. (2016). Using Universal design for learning to design standards-based lessons. *SAGE Open*, 6(4), <https://doi.org/10.1177/2158244016680688>

32. Rotter, J.B. (1966). Generalized expectancies for internal versus external control of reinforcement. *Psychological Monographs: General and Applied*, 80(1), 1–28.  
<https://doi.org/10.1037/h0092976>

33. UPRP. 2024. *Polska z 10-procentowym wzrostem zgłoszeń patentowych do Europejskiego Urzędu Patentowego*. <https://uprp.gov.pl/pl/aktualnosci/informacje/polska-z-10-procentowym-wzrostem-zgloszen-patentowych-do-europejskiego-urzedu-patentowego>

34. Willingham, D.T. (2010). *Critical thinking: Why is it so hard to teach?* *Arts Education Policy Review*, 109(4), 21–32. <https://doi.org/10.3200/AEPR.109.4.21-32>

35. Ziewiec-Skokowska, G., Królik, K., Pająk-Załęska, K. (2024). *Kompetencje uczniów i absolwentów przedszkoli i szkół podstawowych w świetle analizy obecnych podstaw programowych oraz opinii nauczycieli i rodziców*. Instytut Badań Edukacyjnych.  
<https://doi.org/10.24131/9788368313314>

### Dokumenty strategiczne i przeglądowne:

1. Cedefop. (2014). *Terminologia europejskiej polityki w dziedzinie edukacji i szkoleń. Wydanie drugie. Wybór 130 najważniejszych terminów*. Publications Office of the European Union. <https://op.europa.eu/pl/publication-detail/-/publication/4d4dc819-996d-43c0-a93a-9dc53c458308>

2. DG EAC. (2020). *Strategic Plan 2020–2024*. Directorate General for Education, Youth, Sport, and Culture. [https://commission.europa.eu/document/download/7f3ee4a6-a334-41fd-bde8-052e97b728c0\\_en?filename=eac\\_sp\\_2020\\_2024\\_en.pdf](https://commission.europa.eu/document/download/7f3ee4a6-a334-41fd-bde8-052e97b728c0_en?filename=eac_sp_2020_2024_en.pdf)

3. Komitet Praw Dziecka ONZ. (2021). *Konwencja o prawach dziecka. Ogólny komentarz nr 25 (2021) w sprawie praw dzieci w odniesieniu do środowiska cyfrowego*. [https://tbinternet.ohchr.org/\\_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/25&Lang=en](https://tbinternet.ohchr.org/_layouts/15/treatybodyexternal/Download.aspx?symbolno=CRC/C/GC/25&Lang=en)

4. MEN. (2019). *Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część ogólna)*. <https://kwalifikacje.gov.pl/images/zsu.pdf>

5. MEN. (2020). *Zintegrowana Strategia Umiejętności 2030 (część szczegółowa). Polityka na rzecz rozwijania umiejętności zgodnie z ideą uczenia się przez całe życie*. [https://kwalifikacje.edu.pl/wp-content/uploads/ZSU\\_2030.pdf](https://kwalifikacje.edu.pl/wp-content/uploads/ZSU_2030.pdf)

6. OECD. (2019). *Future of Education And Skills 2030: OECD Learning Compass 2030*. [https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/projects/edu/education-2040/1-1-learning-compass/OECD\\_Learning\\_Compass\\_2030\\_Concept\\_Note\\_Series.pdf](https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/about/projects/edu/education-2040/1-1-learning-compass/OECD_Learning_Compass_2030_Concept_Note_Series.pdf)

7. Polska Rama Kwalifikacji. <https://prk.men.gov.pl/polska-rama-kwalifikacji-prk/>

8. UNESCO International Bureau of Education. (2024). *Competences*. <https://www.ibe.unesco.org/en/articles/competences>

9. UNICEF. (2017). *Children in a digital world*. <https://www.unicef.org/media/48601/file>

10. Zalecenie Rady z 22 maja 2017 r. w sprawie europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie i uchylające zalecenie Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 kwietnia 2008 r. w sprawie ustanowienia europejskich ram kwalifikacji dla uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE C 189 z 15.06.2017 r. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32017H0615(01))

11. Zalecenie Rady z dnia 22 maja 2018 r. w sprawie kompetencji kluczowych w procesie uczenia się przez całe życie, Dz. Urz. UE C 189 z 4.06.2018 r. [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604\(01\)](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32018H0604(01))

**Opracowanie:**

**Anna Furtacz**

**Dział Gromadzenia i Opracowywania Zbiorów**

**Publiczna Biblioteka Pedagogiczna w Pile**

**(kwiecień 2026)**